

JUSTITSMINISTERIET

Lovafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 28. februar 2012
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Andreas Christensen
Sagsnr.: 2011-740-0016
Dok.: 327312

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 3 vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, lov om retsafgifter og lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen (Adgang til, at en dommer m.fl. kan færdigbehandle sager, der er påbegyndt, før den pågældende skal fratræde på grund af alder, visse ændringer af reglerne om behandling af sager om mindre krav, udelukkelse af sigtedes adgang til at være til stede under indenretlige videoafhøringer af børn m.v.) (L 58), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 20. januar 2012. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Tom Behnke (KF).

Morten Bødskov

/

Carsten Kristian Vollmer

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 3 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven, lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser, lov om retsafgifter og lov om Haagerbørnebeskyttelseskonventionen (Adgang til, at en dommer m.fl. kan færdigbehandle sager, der er påbegyndt, før den pågældende skal fratræde på grund af alder, visse ændringer af reglerne om behandling af sager om mindre krav, udelukkelse af sigtedes adgang til at være til stede under indenretlige videoafhøringer af børn m.v.) (L 58):

”I forlængelse af ministerens forslag vedr. indenretlige videoafhøring af børn vil ministeren da yde teknisk bistand til et ændringsforslag, der giver forældrene, forudsat at det ikke er forældrene, der er sigtede i den konkrete sag, adgang til videooptagelserne efter retssagens afslutning af hensyn til at skabe de bedst mulige rammer for, at forældrene kan hjælpe barnet tilbage til et normalt liv. Modsat i dag, hvor de ikke må få at vide, hvad der er sket.”

Svar:

1. Et ændringsforslag som nævnt i spørgsmålet kan formuleres som følger:

” Æ n d r i n g s f o r s l a g

Til § 1

x) Efter nr. 3 indsættes som nyt nummer:

”01. I § 41 d, stk. 1, indsættes efter 2. pkt.:

»Når en afhøring af et barn er optaget på video (videoafhøring), kan barnets forældre tilsvarende forlange at blive gjort bekendt med afhøringen, medmindre den pågældende har været mistænkt eller sigtet i sagen.«”

[Forældres ret til aktindsigt i videoafhøringer af deres børn]”

Bemærkningerne til ændringsforslaget kan formuleres som følger:

”Til § 1

Til nr. x

Den foreslåede ændring indebærer, at forældre kan forlange at blive gjort bekendt med videoafhøringer af deres børn, medmindre den pågældende selv har været mistænkt eller sigtet i den sag, som videoafhøringen angår. Retten til aktindsigt vil i overensstemmelse med de nuvæ-

rende regler først gælde, når straffesagen er endeligt afsluttet, jf. retsplejelovens § 41 d, stk. 1, sidste pkt. Endvidere vil det efter § 41 d, stk. 5, være den myndighed, der behandler anmodningen om aktindsigt, der afgør, om aktindsigt skal gives i form af gennemsyn af videoafhøringen eller i form af udlevering af en kopi af et medie med videoafhøringen.”

2. Jeg kan ikke støtte ændringsforslaget.

Det bemærkes i den forbindelse, at det efter retsplejelovens § 745 e kun er den mistænkte eller sigtede og dennes forsvarer, som under straffesagens behandling har adgang til at gennemse den pågældende videooptagelse med henblik på at drøfte, om der skal fremsættes begæring om genafhøring.

Forældre til et barn, som er blevet videoafhørt af politiet, har således ikke efter de gældende regler adgang til at gennemse videooptagelsen, før sagen er afsluttet. Det skyldes, at barnets forældre muligvis skal afhøres som vidner under straffesagen og derfor ikke må høre barnets vidneforklaring, ligesom barnets forklaring ved en eventuel genafhøring vil kunne påvirkes af, at forældrene efter gennemsyn af den første videoafhøring har talt med barnet om afhøringen.

Når sagen er endeligt afsluttet, er der imidlertid efter de gældende regler i retsplejelovens kapitel 3 a om aktindsigt i straffesager mulighed for, at forældrene kan få adgang til straffesagens dokumenter, herunder optagelser af videoafhøringen af barnet.

Rigsadvokaten har om denne adgang til aktindsigt oplyst følgende:

”Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, 2.pkt., kan forurettede i straffesager forlange at blive gjort bekendt med sagens dokumenter, når sagen er endeligt afsluttet. I sager, hvor den forurettede er et mindre barn, hvilket normalt vil være tilfældet i sager, hvor der er foretaget videoafhøring af barnet, må det efter Rigsadvokatens opfattelse antages, at forældrene til barnet som forældremyndighedsindehavere vil kunne søge om aktindsigt i videoafhøringen på vegne af barnet. Hvis aktindsigt søges til brug for f.eks. en erstatningssag, kan der desuden være adgang til aktindsigt efter retsplejelovens § 41 d, stk. 1, 1. pkt., om tilfælde, hvor den pågældende har en individuel, væsentlig interesse i et konkret retsspørgsmål.

Efter retsplejelovens § 41 d, stk. 4, kan aktindsigten efter omstændighederne begrænses, f.eks. som følge af særlige hensyn til beskyttelse af andre personer. Det kan eksempelvis være

tilfældet, hvis der konkret antages at være risiko for misbrug af oplysningerne fra barnets forklaring.

Jeg kan i øvrigt tilføje, at der efter bestemmelsen om meroffentlighed i retsplejelovens § 41 g, stk. 1, under alle omstændigheder kan gives aktindsigt i videre omfang end fastsat i de almindelige aktindsigtsregler i retsplejelovens §§ 41 a-41 f, medmindre andet følger af regler om tavshedspligt mv.

Bestemmelsen er efter forarbejderne udtryk for, at politiet og anklagemyndigheden bør imødekomme rimeligt begrundede anmodninger om aktindsigt ved meroffentlighed. I denne vurdering vil der efter Rigsadvokatens opfattelse i givet fald navnlig skulle tages hensyn til, om forældrene har en væsentlig og saglig interesse i at få kendskab til barnets forklaring, herunder for at kunne hjælpe barnet videre efter de pågældende forhold, og om der kan antages at foreligge risiko for misbrug af de forklaringer, som barnet har afgivet.

Det bemærkes, at aktindsigt i en straffesag efter forarbejderne til retsplejeloven som udgangspunkt gives ved gennemsyn af sagens materiale og ikke ved kopi. Det gælder også ved forældres aktindsigt i optagelser af videoafhøringer af barnet.”

3. Det tilføjes, at et forslag som nævnt i spørgsmålet efter Justitsministeriets opfattelse giver anledning til en række problemstillinger, der i givet fald bør afklares nærmere. Det gælder eksempelvis følgende:

a. Der bør tages stilling til, om en forælder skal kunne forlange at blive gjort bekendt med en videoafhøring af sit barn, uanset om forælderen er gift og/eller samboende med den, der har været mistænkt eller sigtet i sagen, og uanset om barnet bor hos den pågældende eller ej.

b. Der bør tages stilling til, om den foreslåede adgang til aktindsigt for forældrene også skal gælde i tilfælde, hvor barnet (f.eks. på grund af tvangsfjernelse) bor hos og opfostres af andre end forældrene.

c. Der bør tages stilling til, om den foreslåede adgang til aktindsigt også skal omfatte videoafhøringer, som på grund af påtaleopgivelse, indstilling af efterforskningen eller lignende ikke har indgået i en retssag.

d. Der bør tages stilling til, om den foreslåede adgang til aktindsigt også skal omfatte videoafhøringer af børn, der ikke selv har været forurettede (men dog vidner) i den pågældende straffesag.